

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

A Monroe-elv

Ma, kedden tartják az Egyesült Államokban a kamarai és a részleges szenátusi választásokat. Ismeretes, hogy a tavasszal, amikor részleges kamarai választások voltak, Roosevelt elnök öt héten át személyesen vezette a választási kampányt. Ezzel a saját pártját, a demokrata-pártot akarta megújítani azoktól az elemektől, amelyek állandó pártellenzéként működve, helytelenítették a New Deal politikáját. Ezeket az elnökválasztásokon az elnök határozott kudarcot vallott. Csaknem mindenütt azok a demokratajelöltek jöttek be, akiknek hivatalosan ellenjelöltet állítottak. Ezt elsősorban az elnök beavatkozásának tulajdonították, ami az USA tradícióival ellentétes. Néhány hónappal ezelőtt az elnökkel szemben ellenséges köztársasági sajtó ujjongva állította, hogy a novemberi választások a Roosevelt-rezsim elnépszerűtlenségét fogják igazolni.

Közben azonban Európában jelentős dolgok történtek, amelyekkel szemben az elnök kilépett az elszigeteltség álláspontjából. Szeptember huszonnyolcadikán békeüzenetet küldött Európába és ezzel népszerűségét nagyban növelte. Kényes kérdés volt Roosevelt számára magának az üzenetnek elküldése, mert az amerikai közvélemény állandóan a körül hullámzott, hogy a Monroe-elv fenntartható-e a világpolitika mai helyzetében. Ismeretes, hogy ez az elv — amelyet Bismarck a világtörténelem legnagyobb szemtelenségének mondott — 115 éve irányvonalát képezi az Egyesült Államok külpolitikájának. Nem egyoldalú, mert nemcsak az európai hatalmakat parancsolja el az amerikai gyarmatosítástól, hanem egyben Amerika számára vastörvénybe iktatta, hogy Európa ügyeibe ne avatkozzon be. Ezt Jefferson már száz év előtt úgy fejezte ki, hogy „Európa csak kinnosa magát azzal, hogy a despotizmus hazája legyen, mi építsük fel földünkön a szabadság birodalmát”. Azóta is féltékenyen őrizték ennek az elvnek a fenntartását és ennek tulajdonítható, hogy bár a Lusitania gőzösnek a németek által való elsüllyesztése még 1915-ben történt, az Egyesült Államok polgárságát egy évvel később bírhatták rá a hadüzenetre és ez az elv érvényesült akkor, amikor az amerikai szenátus Wilsont dezavualva is vétőt mondott annak, hogy az USA belépjen a Népszövetségbe. Rooseveltnek tehát a szeptember 28-iki üzenet előtt tisztában kellett lennie azzal, hogy Amerika elszigeteltségének elve a közvéleményben elszintelenedett és egy évszázad előtti doktrina gyökerei az amerikai néptudatban elszáradásnak indult.

Roosevelt és tanácsadói nemcsak a békeüzenettel, hanem az ezután tett nyilatkozattal is a beavatkozás eszméje mellé szegődtek. Az ellenzéken Hoare és Borach szenátorok helyezkedtek el az élen és a holnapi választás volta-keppen nemcsak az USA kormányzati irányja, hanem Európa sorsa felett is dönt. Amikor Amerika — megtörve a be nem avatkozás elvét — hada üzent 1916-ban, akkor az amerikai állam-bölcselek hamar kisütötték, hogy ezzel nem avatkoztak Európa ügyeibe, hanem az európai zónákba jutott amerikai személyi és vagyoni érdekeket védtek. De volt-e valaha is tény, amelyet állam-bölcselettel nem lehetett igazolni? Az amerikaiak szemében a Monroe-elv semmi sérelmet sem szenvedett a háborúba való beavatkozással és most is létezik már olyan politika, amely igazolni igyekszik azt, hogy Amerikának miért kellett szavát hangoztatni az európai kérdésben.

Ez a politikai felfogás ma, kedden, igazolást kér a választóktól és talán jobban volt Amerikában választás, amely jobban lekötötte volna Európát figyelmét, mint az, amely ma kezdődik, túl az Óceánon, ahol a közvéleménynek még mindig tekintélyromboló hatása van,

IV. György angol király trónbeszédében bejelentette, hogy meghívta Londonba II. Carol királyt

Ünnepélyes külsőségek között megvált az angol parlament. — Az uralkodó üzenete az európai béke fenntartásáról is megemlékezik

London, november 8. Kedden délelben VI. György király üzenetének felolvasásával megvált az angol parlament. Az üzenet többek között a következőket tartalmazta:

Nagybritannia a külföldi hatalmakkal baráti viszonyra lépett. A kormány minden lehető elkövet, hogy ez a jóviszony a szeptember 30-iki müncheni angol—német nyilatkozat értelmében kibővüljön. Az ez év áprilisában megbeszélte angol—olasz egyezményt rövidesen életbeléptetik. Remélem, hogy ez a tény igazolni fogja azt a tradicionális baráti viszonyt, amely annyi éven keresztül összefűzte a két nagyhatalmat és ezzel szolgálta az európai békét.

Meghívom II. Carol román királyt, — folytatva a beszédet, — hogy látogasson meg e hónap folyamán és örömmel várom fővárosomban.

Meghívam a francia köztársaság elnökét, hogy keressen fel 1939 tavaszán és bizonyosra veszem, hogy ez a látogatás nagy meglepedésre fog szolgálni népemnek. A királyné és én örömmel várjuk, hogy a jövő év nyarán ellátogassunk Kanadába. Örömmel fogadtuk el az Egyesült Államok elnökének meghívását, amelynek kanadai utunk befejezése előtt eleget is fogunk tenni. Ez a meghívás gyakorlati módon is beigazolja majd a két állam közötti viszonyt és együttműködést. Miniszteremmel együtt

mélyen sajnáljuk, hogy a spanyol ellenségeskedések még tartanak.

A benemavatózásai politikához való csatlakozással minden lehető módon oda kívánnunk hatni, hogy a béke ebben az országban is helyreálljon. Kormányom

hajlandó bármikor, ha arra felkérnék, hogy a távolkeleti konfliktusban a két ellenfél között közvetítsen és igazságos megoldással biztosítsa a békét. Mindaddig miniszteremnek legfőbb fáradozása az lesz, hogy a háborus zónákban biztosítsák az angol érdekeket. Rövidesen be fogják terjeszteni a palesztinai bizottság jelentését és nyilatkozni fognak Nagybritanniának ebben az országban követendő politikájáról. Kormányom megtette a szükséges intézkedéseket, hogy Csehszlovákia részére 10 millió font sterling sürgős kölcsönt folyósítson a pillanatnyi szükségletek fedezésére. Védelmi haderőnk felszerelésére, miután a közelmúlt válságban kiderült, hogy bizonyos hiányok mutatkoznak, megtörténtek az előkészületek ezek pótlására. Miniszterem a szakértők véleményének meghallgatása után megtették az intézkedéseket, hogy a felszerelés munkáját meggyorsítsák és tökéletesítsék. A polgári védelem problémája, valamint a nemzeti tartalékok felhasználása ügyében a lordpecsétőr fog a jövőben intézkedni. Meg fogják szervezni az önkéntesek szolgálatát.

Az európai béke fenntartása képezi főcélját kormányomnak

és remélem, hogy a kormányba vetett bizalom következtében a kereskedelem és ipar nagyobb lendületet vesz. A királyi üzenet ezután kitér a belpolitikai kérdésekre, majd a következő szavakkal végződik:

Kérem az Egek Urát, áldja meg az Önök munkáját népeim boldogítására és a világ békéjének megerősítésére.

A Felvidék visszacsatolásának törvénye a magyar parlament előtt

Egyelőre életben maradnak a cseh törvények. — Ma megkezdte ülését a vitás kérdéseket tárgyaló magyar-cseh bizottság

Budapest, november 8. A magyar képviselőház ma délelőtti ülésén ünnepélyes keretek között terjesztette be Imrédy Béla miniszterelnök a Felvidék visszacsatolásáról és az ezzel kapcsolatos intézkedésekről szóló törvényjavaslatokat. Délelőtt 11 órakor kezdődött az ülés és a képviselők meleg ünnepségekben részesítették Imrédy Béla miniszterelnököt, majd pedig Kánya Kálmán külügyminisztert, aki abból az alkalmából is ünnepelt, hogy hétfőn töltötte be 69-ik életévét. Ezután Korniss Gyula dr. házelnök felment az elnöki emelvényre és állva mondotta el megnyitóbeszédét. Az elnöki bejelentések során Imrédy Béla miniszterelnök terjesztette be a törvényjavaslatait. A javaslatok egyike kimondja a Bécsben visszaielt magyar lakta területek visszacsatolását Magyarországhoz. A másik fontos javaslat, hogy a magyar országgyűlés két háza hívja meg házhatározattal azokat, akiket a visszacsatolt területeken a legutolsó választásokon képviselőkké, vagy szenátorokká választottak a képviselőház, —illetőleg a felsőház tagjaiul. Lehetővé teszi ezenkívül ez a törvényjavaslat, hogy a kormányzó a felvidéki lakos-

ság soraiból négy felsőházi tagot nevezhessen ki. A következő törvényjavaslat felhatalmazást kér e területek igazgatása tekintetében hozandó szükséges intézkedések megtételére. Végül intézkedik a törvényjavaslat arról, hogy

a visszacsatolandó területeken a fennálló jogrendszer továbbra is érvényben maradjon,

mindaddig, amíg a kormány másképpen nem gondoskodik.

A törvényjavaslatokat egyhangu határozattal kiadták tanulmányozás céljából a parlament albizottságainak és az elnök indítványozta, hogy a legközelebbi ülést csütörtökön délelőtt 10 órakor tartásuk meg, amikor a bizottságok javaslati elkészülnek. Az ülés ezzel véget ért.

A politikai pártok vezetői úgy határoztak, hogy megszavazzák azt a törvénytervezetet, amely felhatalmazza a magyar kormányt az elfoglalt területek átszervezésének elvégzésére.

— Mi jutott eszébe, Karácsony apó? Nem gondolja, hogy túl korán látogat meg?

— Nem bizony! Egész évre alkalmaztak az AURORA FIÓKJAI, HOGY MILLIÓKAT OSZTOGASSAK AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN

NOVEMBER 15 EN
A XVIII. SORSJÁTÉK I. OSZTÁLYÁNAK A HUZÁSA

HELYI CÍM: Leszámitolóbank R. T. I. kor. fiókja,
Bul. Reg. Ferdinand 8.

Budapestben ülésezik a vitás kérdéseket rendező magyar-cseh bizottság

A döntőbíróvási határozat a felvidéki magyar területek visszacsatolása következtében a felmerülő kérdések rendezését a magyar—cseh határmegállapító bizottságra bízta. E bizottságok hatáskörébe tartozik a határ végleges megállapítása és a terület átengedéséről szóló részletkérdések között az állampolgársági, optálási ügyek, a kölcsönös kisebbségvédelmi kérdések megállapítása és végül a pénzügyi, a gazdasági és közlekedés technikai kérdésekben való megegyezés kérdése is. A magyar kormány javaslatára a határmegállapító bizottságok Budapesten fognak működni és a külügyminisztérium egyik tanácstermében ma délután 5 órakor tartották meg alakuló ülésüket. A magyar bizottságok élén Teleky Pál gróf közoktatásügyi miniszter áll, aki a határmegállapító bizottságnak is a vezetője. A másik, gazdasági albizottság vezetője Nickl Alfréd dr. rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter, míg az állampolgársági és optálás ügyekkel foglalkozó bizottság vezetője Tomcsányi államtitkár és végül a kisebbségvédelmi bizottság elnökéül Pataky Tibor államtitkárt delegálták. A csehszlovák bizottságok vezetője Khor Miklós budapesti csehszlovák követ.

HORTHY MIKLÓS A VISSZACSATOLT TERÜLETEK NÉPEZÉRE

Budapest, november 8. Horthy Miklós kormányzó magyar, szlovák, rutén és német nyelven kiáltványt intézett a visszacsatolt területek lakosságához.

Hangsúlyozta a kiáltvány, hogy a visszacsatolt területek minden fiát, bármilyen nemzetiségű vagy vallású, a magyar nép egyformán szeretettel öleli keblébe.

CSAK SZOMBATON JUTNAK EL A MAGYAR CSAPATOK KASSÁRA

BUDAPEST, november 8. A hajnali órák óta a magyar honvédségek egész napon át vonultak Rozsnyó és Krasznahorka felé. Kedden délelőtt 11 órakor a csapatok bevonultak Verekenybe, ahol a lakosság ünnepélyesen fogadta őket. A magyar katonaság sokkal gyorsabb ütemben tudna előrehaladni, ha a csehek nem gördítenének különféle akadályokat eléjük azzal a szándékkal, hogy a felvidéki városokba mind egy napon, a megszállás utolsó napján vonuljanak be. Kassa, Ungvár, Munkács, Beregszász, Léva, Losonc és Rimaszombatra így valószínűleg csak szombaton jutnak el a magyar csapatok.

Délelőtt indultak el Ipolyságról több irányban a magyar honvédség biztosító századai, hogy megkezdjék a még megszállandó területeken való előnyomulást. Az egyik csoport Tesmag felé vette útját és ez biztosította Drégelypalánkon és Ipolyhidon át vonuló csapatok összeköttetését. A másik csoport Gyerk, egy ki-

sebb csoport pedig a kisturi hídfőt foglalta el, a harmadik csoport megszállta Pereszlyén és Ipolyviszk községet.

FELOSZLATJÁK A HLINKA-GÁRDÁT

Pozsony, november 8. A szlovák gazdasági miniszter tegnap rádióvilátkoztatásban hívta fel a szlovák közönség figyelmét arra, hogy különböző vidéken a Hlinka gárda egyes tagjai meg nem engedett módon garázdálkodnak és a belügyminisztériumhoz is hírek érkeztek róla, hogy több helyen az utasokat igazoltatják és eközben elveszik az illetők értékeit, azzal, hogy erre felsőbb helyről kaptak felhatalmazást. A gazdasági miniszter felhívta a közönséget, hogy az ilyen visszaélésekről tegyenek jelentést és a visszaélő személyeket adják át a hatóságoknak. A Havas ügynékség pozsonyi jelentése szerint a szlovák kormány felfüggesztette a Hlinka-gárda és a német rendfenntartó csapatok tevékenységét.

ZSIDOELLENEK TUNTETÉSEK A POZSONYI EGYETEMEN

Pozsony, november 8. Az itteni egyetem orvostudományi fakultásának a téli félév megnyitásánál tüntettek a még megmaradt zsidó egyetemi tanárok ellen. A szlovák egyetemisták nem hajlandók együtt dolgozni a zsidó diákokkal és megakadályozták őket, hogy az egyetem épületébe belépjenek.

BRÓDYT SZABADLABRA HELYEZIK

Ungvár, november 8. Prágai jelentések szerint Bródy volt ruszin miniszterelnök rövidesen szabadlabrára kerül, mert a központi kormány attól tart, hogy a bűnvádi eljárás során kényes kérdések kerülnek napvilágra. Allítólag lehetővé akarják tenni, hogy Bródy hamarosan külföldre utazhasson.

UTLEVELET HAMISÍTOTT EGY SZAKSZERVEZETI TITKÁR

Pozsony, november 8. Beránt, a szocialista párt, szakszervezeti szövetségeinek volt titkárát és a Robodnice Novini főszerkesztőjét őrizetbe vették, mert ő volt állítólag az irányítója egy nagyszabású utlevélhamisító társaságnak.

LORD ROTHERMERE LÁTOGATÁSA MAGYARORSZÁGON

Budapest, november 8. Lapértésülések szerint lord Rothermere szerdán a magyar fővárosba érkezik. Lord Rothermere Budapestről csütörtökön Kassára utazik.

CSEHSZLOVÁKIA LAKOSSÁGÁNAK CSÖKKENÉSE

Csehszlovákia Szlovenszkóban és Kárpátaljai Ukrajnában 11.832 négyzetkilométernyi területet veszített 1.026.903 lakossal, akik közül 597.538 magyar. Szlovenszkóban még 68.000 magyar, Kárpátaljai Ukrajnában 25.894 magyar maradt. (R.)

Roosevelt üdvözlő táviratot intézett Sztalinhoz

Washington, november 8. Roosevelt köztársasági elnök, a szovjet népköztársaság kikiáltásának huszonegyedik évfordulóján, a következő sürgönyt küldötte Sztalinnak, a szovjet köztársaság elnökének: „Fogadja őszinte szerencsekívánataimat a szovjet köztársaság jubileumi ünnepnapján. Őszintén kívánom, hogy hazája tovább haladjon a fejlődés útján és hogy Ön egészségben tovább vezethesse hazájának ügyeit. Roosevelt”.

Megerősítést kaptak a palesztinai angol csapatok

Jeruzsálem, november 8. A „Vnana” nevű angol személyszállító hajó fedélzetén 600 angol katonára és tisztra érkezett Haifába, akikkel megerősítik a Palesztinában harcoló angol csapatokat. A közeli napokban újabb 1200 angol rendőr érkezik Palesztinába és azokat a rendfenntartási szervezetekhez osztják.

Félmillió hadsereg fedezi a kínaiak visszavonulását

Tokió, november 8. A japán főhadiszállás jelentése szerint Human tartomány környékén 60 kínai hadosztályt, közel 400 ezer katonát összpontosítottak, akiknek az a feladatuk, hogy biztosítsák a kínai hadseregnek Het-Ciuen felé történő visszavonulását.

Tokió, november 8. A japán nagyvezérkar főhadiszállása hivatalos adatokat közöl a kínai hadsereg legutóbbi három hónapi veszteségeiről. Eszerint Honan tartományban és a Jangce folyó mentén 143.650 halottat és 5270 foglyot vesztek. A japánok elfoglaltak 100 nehéz ágyut, 131 könnyű ágyut, 482 mozsarat, 367 gyalogsági ágyut, 1

Poncet ünnepélyes fogadtatása Rómában

Róma, november 8. Francois Poncet, az újonnan kinevezett francia nagykövet, tegnap délután 18 óra 45 perckor érkezett meg az olasz fővárosba. A vasuti állomáson történt ünnepélyes fogadtatás után, autón a francia nagykövetségre hajtatott. Az utcákon lelkes tüntetést rendeztek Franciaország mellett. A Palazzo Farnese palotában az újonnan kinevezett nagykövet, a sajtó munkatársait fogadta, akinek a következőket mondta:

— Megbizatásom arra irányul, hogy az olasz—francia viszonyt normálissá változtassam. Minden erőmmel azon leszek, hogy ezt a célt elérjem.

Tanácskozás a délafrikai német gyarmati követelésekről

London, november 8. Chamberlain miniszterelnök tegnap hosszabb tanácskozást folytatott Pirow délafrikai honvédelmi miniszterrel. A Press Association jelentése szerint, a tanácskozás fő tárgya a német gyarmati követelés volt. Pirow az angol fővárosba jövet, a portugál miniszterelnökkel, majd pedig a nemzeti Spanyolországban Franco tábornok képviselőivel tanácskozott. Londonból hazatérőben több európai fővárost látogat meg.

Érdekes külsőségek között Arad megyében fejeződött be a királyi vadászat

Öfelsége, a trónörökös, Pál jugoszláv régensherceg és Hohenzollern Frigyes herceg és előkelő vendégek vettek részt a vadászaton, amelynek első része Temesváron zajlott le

Arad, november 8. Hétfőn este fejeződött be a négy napig tartott udvari vadászat, amely idén különösen szíves külsőségek között folyt és amelyen Öfelségén és Mihai trónörökösön kívül két idegen uralkodóházbeli herceg is részt vett. Pénteken délelőtt 10 óra 40 perckor udvari különvonat futott be a kisjenői állomásra, amely Hohenzollern Frigyes herceget, az uralkodó nagybátyját hozta, akinek kíséretében voltak Filiti ezredes királyi szárnysegéd, Balif Ernest tábornok, a koronauradalmak adminisztrátora, Dombrowszky tábornok Ilfov-megye prefektusa, Carp Grigorie volt földművelésügyi alminiszter, I. I. G. Brațianu mérnök és Lekmann földbirtokos. Az előkelő vendégeket Dobriceanu Mihail ezredes, Arad megye prefektusa és Ciorogariu Eugen őrnagy, az erdélyi királyi vadászterületek felügyelője fogadta. Rövid üdvözlés után a társaság autókba ült és a Lunca erdőbe hajtatott, ahol a vadászat estig folyt. Terítékre került 249 fácán, 68 fagoly, 66 nyul, 2 szalónka és 11 különböző vad. Este 9 óra 20 perckor az udvari vonat kigördült a kisjenői állomásról, hogy a vendégeket Temesvárra vigye, ahol másnap, szombaton egész nap folyt a vadászat a Zöld erdőben.

Vasárnap reggel másik udvari különvonat érkezett meg a Temesvár gyárvárosi állomásra, amelyből Öfelsége II. Carol király, Mihai nagyvajda trónörökös és Pál jugoszláv régensherceg szállott ki, Radu őrnagy, királyi szárnysegéd, valamint Boeru, a királyi vadászterületek igazgatója kíséretében. A magas vendégeket már várta Hohenzollern Frigyes herceg társaságával, majd azután a király és vendégei a vadászterületre mentek, ahol egész nap folyt a vadászat. Még vasárnap este elhagyták Temesvárt és éjjel 1 óra 10 perckor a hosszú szerelvényből álló udvari vonat befutott Kisjenő állomásra, hogy Öfelsége részvételével az itteni vadban dus területen fejeződjék be a királyi vadászat. Az uralkodó és kísérete az éjszakát a vonaton töltötte, hétfőn reggel pedig a király pontban nyolc órakor leszállt a kocsiából és fogadta a tiszteletre megjelenteket. Öfelségét hivatalosan Dobriceanu Mihai prefektus és Ciorogariu Eugen vadászati felügyelő fogadták, majd rövid üdvözlés után a vadászok autón elindultak az ágyai erdőbe. A vadászat, amelyet Ciorogariu Eugen rendezett reggel fél 9 órakor kezdődött. Amikor kiértek a vadászterületre, megszólaltak a vadászkiürtök, jelezve Öfelsége érkezését,

majd a vadászok felsorakoztak és Boeru vadászati igazgató megtette jelentését az uralkodónak, aki erre elrendelte a vadászat megkezdését. Ezután a meghívott vendégek elfoglalták a részükre kijelölt helyeket, mire újabb felharsantak a vadászkiürtök, majd sűrű puskaropogás verte fel az erdő csendjét.

Délben rövid ebédszünet szakította meg a vadászatot, mialatt a fácános mellett épült vadászházban Öfelsége megvendégezte a társaságot. Kis pihenő után délután folytatták a vadászatot, amely öt órakor fejeződött be. Érdekes külsőségek között. Terítékre került 467 fácán, 186 nyul, 14 szalónka és 23 különböző vad. A lelőtt állatokat az erdő egy tisztásán hatalmas négyszög formájában helyezték el a földön, azután ugyancsak négyszög formájában körülvtették az összes megjelentek. Az első sorban álltak a meghívott vendégek, a második sorban a vadász személyzet, a harmadik sűrű sorban pedig mintegy kétszáz hajtó. Felharsantak a kiürtök és Öfelsége II. Carol király, Pál régensherceggel

és Hohenzollern Frigyes herceggel közeledett a négyszöghöz. Itt Boeru vadászati igazgató hivatalosan jelentette a vadászat befejezését és eredményét, részletesen felsorolva, hogy melyik vadból mennyit löttek. Mialatt Boeru igazgató jelentette az eredményt, a zene mindegyik lelőtt vadfajtának eljátszotta a dalát, végül imára szólalt a kiürtök, amit mindenki levetett kalappal hallgatott végig.

Öfelsége ezután köszönetet mondott a jelenlevőknek, amire harsány eljenzés volt a válasz. Öfelsége a vadászat alatt mindvégig jó hangulatban volt, feszületlenül elbeszélgetett kísérete tagjaival és rendkívül meg volt elégedve egy vadászat irányításával, mint annak nagyszerű eredményével.

Egy uriaszsony milliárdos ingatlan pere Chișinău város ellen dédapja vagyonának visszaszerzéséért

Chișinău, november 8. A maga nemében szinte egyedülálló kártérítési per foglalkoztatja a chișinăui igazságügyi hatóságokat. Domenica Muraeva ismert chișinăui uriaszsony nem kevesebb, mint egy milliárd leit követel a városától azoknak az ingatlanoknak és nagykiterjedésű telkeknek ellenértéképpen, amelyekkel 1848-ban Egor Sliuhim, vagyis a dédapja rendelkezett.

A szokatlanul nagyszögű kártérítési kereset irataiból kiderül, hogy Egor Sliuhim a múlt század közepe táján nagykiterjedésű telkekkel és értékes ingatlanokkal rendelkezett Chișinău központi negyedében. Házaí és telkei csaknem kivétel nélkül a város legjobb helyein feküdtek. A dugadag Egor Sliuhim 1845-ben végrendeletet készített és minden ingó és ingatlan vagyonát Natalia nevű leányára hagyta. Sliuhim Nataliát, egy Copulov Péter nevű ember vette el feleségül, aki 1858-ban Tulceaban meghalt. Házasságukból két leánygyermek született: Anna és Anusia. Az első leány örökösök hátrahagyása nélkül 1933-ban költözött el az élek sorából, míg Anusiának négy gyermeke van és ezek egyike Domenica Muraeva, aki most Chișinău városát perli az ezer millió leiterről. Másik három testvére lemondott az örökségről.

A törvényszékhez benyújtott okmányok arról is bő magyarázatot adnak, hogy a hatalmas vagyon hogyan is került Chișinău városának birtokába. Sliuhim Egor, öt esztendővel azután, hogy végrendeletet készített, vagyis 1850-ben nyomtalanul elhunyt.

Hiábavaló volt a hozzátartozók és a hatóságok minden fáradozása az öregur tartozkodási helyének felkutatására, ez a munka eredménytelen maradt.

Este Öfelsége az udvari vonat pompás étkező kocsijában vacsorán látta vendégül a meghívott előkelő vendégeket, majd elbucszott Pál jugoszláv régenshercegtől, aki az időközben Kisjenőre befutott szerb királyi különvonaton 9 óra 30 perckor hagyta el az állomást, hogy azzal egyenesen Belgrádba utazzék. II. Carol király különvonata 9 óra 53 perckor indult el a fővárosba.

Az orosz törvények értelmében valamennyi ingatlan kezelését a város vette át és

90 esztendőn keresztül szedte be a vagyonhoz tartozó számos épület jövedelmét, anélkül, hogy ebből az örökösök egyetlen banit is kaptak volna.

A felperes asszony a jogtalanul elvett épületekért 720 millió leit követel Chișinău városától, kéri továbbá a bíróságot, hogy az elmúlt 90 esztendőre a törvényes kamatokat is itélje meg számára. A kamatokkal együtt, a követelés összege kerek egy milliárd. Domenica Muraeva asszony állításainak bizonyítására egész sereg okmányt csatolt keresetéhez. A rendkívül érdekes ügy első tárgyalásán, amelyet nemrég tartottak meg, a város jogi képviselője a tárgyalás elhalasztását kérte, hogy beterjeszhesse a város álláspontját. A kérés a bíróság teljesítette és Chișinău városa a később benyújtott emlékiratában, arra hivatkozott, hogy Domenica Muraeva a mostani per tárgyát képező ingatlanokért már perelt a várost és a pert elvesztette. Egyébként is a kereset már elévült. Az újabb tárgyalás, a napokban kellett volna a törvényszéknek megtartania, miután azonban Istrate Micescu, az ismert név fővárosi ügyvéd, az örökös urinó jogi képviselője táviratban közölte, hogy nem tud megjelenni a tárgyaláson és kérte, hogy azt halasszák későbbi időpontra, a törvényesek az újabb határidőt november 29-én állapították meg.

Chișinău közvéleménye nagy érdeklődéssel kíséri a nagyszabású kártérítési per fejleményeit. Érdekes megemlíteni, hogy a városból visszaperelt telkeken épült fel többek között a villamosüzem és számos középület.

Több mint háromezer olasz zsidó családot kivontak a zsidó-törvény rendelkezése alól

Róma, november 8. (Rador.) Tizenötezer zsidó család közül 3522-nek elismerték teljes állampolgárjogát és kivonták a nemrég megalkotott zsidótörvény hatása alól. Miután minden egyes családnak megvizsgálták a helyzetét, a fascista uralom tizenhat évének ideje alatt kifejlett működésükről, úgy találták, hogy ezek az olasz zsidó családok olyan szolgálatot tettek az olasz népnek és a fascista rendszernek, amelyek méltókká teszik őket a zsidótörvény alól kivonásra.

**Szerencsém volt,
hogy ezt a lakást
találtam!**

.....de ezzel a szerencsével még nem fizetheti ki a lakbért is!

**Keressen pénzt másutt.
Menjen a**

**Hivatalos Sorsjegyáruda és
a Falusi Postahivatalok**

elárúsító helyeihez és vásároljon
Állami Sorsjáték sorsjegyet.

NOVEMBER 15.-ÉN

amikor a XVIII. sorsjáték I. osztályának a húzását tartják, minden remény megvan, hogy milliomos lehessen, mert már ezen osztályban 20 darab milliós nyemény van.

COLECTURA OFICIALĂ

SI A OFICILOR RURALE P. T. T.

HELYI CIM:

I. ker., BUL. REG. FERDINAND 1.
Löffler-palota

Szeretettel és hódolattal ünnepelte meg Temesvár lakossága Mihai nagyvajda trónörökös névnapját és születésnapját

Temesvár, november 8. Temesvár lakossága is szeretettel ünnepelte meg Mihai nagyvajda-trónörökös névnapját és születésnapját. A házakon zászlók lengtek, a templomokban pedig istentiszteletek voltak. A józsefvárosi görög keleti román templomban Tiura Patricie dr. főesperes Golumba Traian és Imbroane Ioan lelkészek segítségével tartott istentiszteletet. A templomban megjelent Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Dragalina Cornel tábornok, hadosztályparancsnok, Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár, Praporgescu Gheorghe ezredes-prefektus, Baran Coriolan dr. főpolgármester, Tieran Emil dr. és Warth Péter dr. alpolgármesterek, Dimitrescu Emil ítélőtáblai főelnök, Lungulescu táblai főügyész, Evutian Sabin tanügyi vezérfelügyelő, Mateescu Matei ezredes-rendőrprefektus, Sava Cornel állambiztonsági vezérfelügyelő, Popescu mezőgazdasági vezérfelügyelő és számos más előkelőség. A templom előtt az ötödik vadászrezd diszszáza állott, a

mely istentisztelet után a katonai és polgári hatóságok előtt tisztelgett.

A római katolikus székesegyházban Kayser Lajos nagyprépost mondta nagy papi segédlettel a misét és a Te Deumot. A város többi templomában is voltak háláadó istentiszteletek. A józsefvárosi zsidó templomban Schück Bernát főrabbi és Schück Sándor dr. rabbi tartottak istentiszteletet.

BUCUREȘTIH ÜNNEPSÉG

București, november 8. Az ország egész lakossága nagy lelkesedéssel ünnepelte meg Mihai nagyvajda trónörökös névnapját. Déléltől 11 órakor a patriarchatus székesegyházában Te Deum volt, amelyen a kormány valamennyi tagja Miron Cristea dr. pátriárka-miniszterelnökkel az élen megjelent. Az istentisztelet után a Mihai Viteazul rend tagjai a királyi palotában beirták nevüket a fogadókönyvbe. A családi gyász miatt az idén elmaradt a rend tagjai számára rendezett szokásos ebéd.

A törvényszéki és táblai tárgyalások a jövőben délelőtt helyett délután lesznek

Az igazságszolgáltatás szervezésére vonatkozó törvény végrehajtási utasítása megjelent

București, november 8. A hivatalos lap legutóbbi száma az igazságszolgáltatás szervezésére vonatkozó törvény végrehajtási utasítását közli, amely fontos intézkedéseket tartalmaz. A végrehajtási utasítás egyik szakasza intézkedik a bíróságok munkarendjéről és tárgyalási rendjéről, amely

a közönséget is érdekli.

Eszerint a járásbíróságokon reggel nyolctól délután egy óráig és délután négy órától este hét óráig, az ítélőtáblánál és törvényszéken azonban csak délután egy és hét óra között lesznek hivatalos órák.

Igy tehát a tárgyalásokat a törvényszéknél és ítélőtáblánál nem délelőtt, hanem délután tartják.

Az ítélőtábla és a törvényszék új tárgyalási rendjével kapcsolatban kérdést intéztünk Stefan Cornei törvényszéki irodaigazgatóhoz, aki elmondta, hogy már az 1926-ban megjelent törvényszéki ügyviteli szabályzat is tartalmazott hasonló intézkedést. Akkoriban azonban a bíróságok vezetői és az ügyvédi kamara is, azzal a kérelemmel for-

dultak az igazságügyminiszterhez, akinek a szabályzat harmadik pontja módot nyújtott a munkarend megváltoztatására, hogy a temesvári bíróságok a délutáni tárgyalás helyett

továbbra is délelőtti tárgyalhassák a pereket.

Hivatkozásra történt akkoriban arra, hogy a tárgyalások délelőtti megtartása nemcsak a bíróságok, hanem a környékbeli lakosság szempontjából is megfelelő, mert a délelőtti tárgyalások befejezése után délután a vidéki lakosok hazautazhatnak és nem kellett esetleg az éjszakát a városban eltölteni. Az igazságügyminiszter méltányolta a kérelmet és így a temesvári bíróságok mostanáig délelőtti tárgyalták az ügyeket. Az augusztusban megjelent új törvény most között végrehajtási utasításról természetesen a temesvári bíróságok vezetői is tudomást szereztek, de a tegnapi hivatali szünet miatt

valószínűleg ma történik intézkedés

a bíróságok új munka- és tárgyalási rendjének bevezetésére.

Ribbentrop is támadta a háborus uszítókat

Berlin, november 8. A külföldi újságírók egyesületének hagyományos bankettjára meghívták a kormány és a diplomáciai testület tagjait és ebből az alkalomból von Ribbentrop külügyminiszter beszédet tartva a következőket jelentette ki:

— Németország nem táplál ellenséges érzelmeket Csehszlovákiával szemben. A német kormánynak az volt a célja, hogy a baráti Magyarország érdekeit megvédelmezze, de ugyanakkor azt is elérte, hogy Csehszlovákia jogait is tisztelben tartották.

— Amivel a népszövetség 20 év alatt nem készült el, arra mindössze egy nap volt szükség. Bécsben lefektettük egy oly megegyezés alapját, amelyek biztosítják a békés fejlődést s az egészséges együttműködést Délkelet-Európában. A döntőbíróági ítélet néprajzi alapokra helyezkedve állapította meg a végleges határt Magyarország és Csehszlovákia között, s a határozat igazolja, hogy a szudéta-kérdés megoldása után, Németországot nem tölti el Csehszlovákiával szemben a bosszu, vagy a gyűlölködés érzése, hanem a birodalmi kormány azon fáradozik, hogy Csehszlovákia és Németország megtalálják saját érdekeik biztosítását. Ha a csehszlovák kormány a végleges határok megállapítása után barátságos politikát akar folytatni Németország iránt, ugyennek semmiféle akadályja nincs és a végleges megegyezés a birodalommal igen könnyen lehetséges.

Majd így folytatta szavait:

— Németország nagyhatalmi helyzete megingathatatlan, ez azonban nem zárja ki, hogy ne kívánja a megegyezést más hatalmakkal, természetesen azonban, hogy a németellenes propagandát nem tűrhetjük. Nagy meglepés számunkra, hogy a müncheni angol-német nyilatkozat után nem hallunk egyebet, mint fegyverkezést a végtelenségig. Ez a fegyverkezési láz több külföldi politikus javíthatatlanságának a következménye. Ezek a háborus uszítók az afrikai sajtóban is rendkívül heves németellenes propagandát fejtenek ki attól való félelmükben, nehogy eleget kelljen tenni a németek jogos gyarmati követelésének. Ez a program nemcsak Németország ellen irányul, hanem minden ellen, ami német. Pedig Chamberlain és Halifax több ízben igen erőves szavakkal elítélték a bosszu propagandáját. Daladier és Bonnet az utóbbi hetekben szintén olyan beszédeket tartottak, amelyek rokonszenvet keltettek Németországban. Az az ut, amelyen Münchenbe elindultunk, reményt nyújt arra, hogy nemcsak Angliával, hanem Franciaországgal is meg tudunk egyezni. Ebben a szellemben üdvözlöttük Németországban Daladier nyilatkozatát, amely komoly együttműködés szükségére mutatott rá Németország és Franciaország között. A londoni és párisi felelős politikuskok nyilatkozatai reményt nyújtanak nekünk arra, hogy a nyugati demokráciák háborus uszítóit felett sikerül győzelmeskednünk.

Martzy Jancsika aradi hangversenye

Temesvár egy éve ujjongva ünneplte a hirtelen teljes ragyogással feltűnt zeneiségét: Martzy Jancsika 13 éves hegedűs leánykát.

Rendkívüli zenei rátermettségét Hubay mester fedezte fel, Zsolt Nándor, majd Gabriel Ferenc a pesti Akadémia kiváló hegedűtanár mesteriskolája készítette elő és indította el, a minden jel szerint magasba ívelő hegedűművészi jövőre.

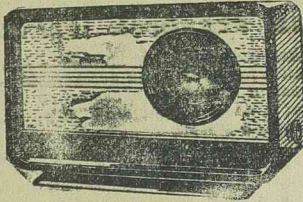
Műsora súlyos, nagy elmélyedést igénylő művektől kezdve, magas technikai készséget igénylő művekig mindent felölel.

Händel: „A-dur szonáta”-ját, Lalo: „Spanyol Symphonia”-ját és Veracini: „Largo”-ját súlyosan, hatalmas zengő tónussal, lassu, meleg vibrációval, gyönyörű irányítással és fölényes nyugalommal interpretálta.

Sarasate: „Romanza—Andaluza”-t tökéletesen, majd Wieniawski: „Polonaise brillante”, Bartók—Székely: „Román néptáncát”, valamint Sarasate: „Zigeunerweisen”-jét tüzellel, brilliáns technikával játszotta.

A hálás halgatóság szünni nem akaró tapsait Dinicu: „Hora—Staccato”-jával és Fiocco: „Allegro”-jával honorálta.

Erdély Izolda zongoraművész, aki Bartók mesteriskoláját végezte, Bécsben fejezte be zeneitanulmányait, a kíséretet nagy biztonsággal és rendkívül finoman látta el, de igazi muzikalitását, technikai felkészültségét, alapos zenei tudását szóló szízekben is megmutatta. Brahms: „D-dur Ballada”-ját és Debussy: „L'isle joyeuse” („A boldog sziget”) műveit ősi zenei tehetséggel adta elő. A zeneértő közönség orkanszerű tapsaira Toch: „A zsonglőr”-jét fölényes könnyedséggel érzékeltette.

Typ. 471.
4-1-1
SUPER
Mágikus
szem

Tökéletes szelektivitás!
Csodálatos hangszin! Rövidhullám!

Készpénzár: Lei **13850.**
15 havi részletre: „ **14370**

PHILIPS-rádiószalon

Temesvár IV., Bul. Carol 14. Telef.: 30-20.

A büntetés következménye

Mulatságos eset történt a napokban az egyik ismert fővárosi gyárvállalatnál. A gyár egyik villanyszerelője kopogtatott be L. N. igazgatóhoz. A villanyszerelő, csaknem könyörgő hangon, a következő szavakkal fordult az igazgatóhoz: Kérem büntessen meg 200 leivel. Hiányoztam a munkából.

L. N. igazgató meglepetéssel vette tudomásul a különös kérést, annál is inkább, mert jól tudta, hogy a villanyszerelő még sohasem maradt ki a gyárból.

— De miért kéri tőlem ezt? — kérdezte az igazgató csodálkozva.

— Hogyan igazgató ur, ön nem ismeri Resingher Johann villanyszerelő társam esetét, aki azon a napon, amikor a vállalat pénzbüntetéssel sújtotta, mert hiányzott a munkából, egy millió leit nyert Stanciu Gheorghe sorsjegyjáradójában? Ma én is vásároltam sorsjegyet Stanciu-nál és szeretném, ha megbüntetnének, hogy én is milliomos legyek.

A gyárvállalat vezetője jót mulatott a munkás kérésén és megnyugtatta: akkor is milliommossá válhat, ha a gyár igazgatósága nem is bünteti meg.

A fenti eset annak a nem mindennapi eseménynek volt a következménye, amely október 15-én, az Állami Osztályosorsjáték negyedik osztályának húzása napján történt. A főhúzás után szünet nélkül csengett a bucarestii Stanciu sorsjegyjáradó telefon készüléke. A nagy sorsjegyjáradó készséggel állott mindenki rendelkezésére és már a melléksorsjegy első milliós nyerményének kihúzása után közölték az újságírókkal a boldog nyertesek nevét és lakcímét: Constanta Nicolae és Resingher Johann, Baba Novak ucca 3.

Negyedórával később már a helyszínen voltunk. — Már három napja, hogy állandóan pislogok és ma reggel eltörtöm egy poharat. Kizártnak tartottam uraim, hogy ne történjék velem valami. Az én előjeleim sohasem csálnak...

Körülbelül ezekkel a szavakkal fogadtott bennünket Constanta asszony. Megérkezésünk alkalmával, éppen halat tisztított. Amikor közöltük vele, hogy az osztályosorsjátékon egy millió leit nyert, nem akarta elhinni. Tul nagyknak találta az összeget.

— Nem, ez nem lehetséges. Önök csak tréfálnak velem. Halod-e napamasszony — fordult egy másik nőhöz, aki ekkor jelent meg a lakásban. — Ezek az urak nevetnek rajtam. Azt állítják, hogy milliomos lettem.

Végül is belenyugodott, hogy valóban kihúzták a sorsjegyet a milliós főnyerménnyel.

— A szerencsés sorsjegynek — mondotta ezután — nem egyedüli tulajdonosa vagyok. Resingher Johann villanyszerelő munkás családjával jó viszonyban élünk. Közösen sorsjegyet vásároltunk. Én a villanyszerelővel, míg férjem Resinghernéval játszik felesben. Gyerünk értesítsük Resinghert is a jó hírről.

A már fentebb említett gyárvállalatnál találtuk meg a második milliommot. Amíg a portás kihívta a munkatereimből, érdeklődve jártattuk végig tekintetünket a váróterem berendezésén és falain. A hirdető táblán a következő hirdetés volt magára figyelmünket:

„Resingher Johann munkást 200 leies büntetéssel sújtottuk, mert hiányzott a munkából. 1938. október 14. Az igazgatóság”.

Amikor végül Resingher megérkezett és közöltük vele, hogy milliommossá vált, elképzelhetően nagy örömmel vette ezt tudomásul.

— Most már tizezer lei büntetést fizetek, nem kétszázat. — mondotta kitörő lelkesedéssel.

Ezek után pedig érthető, hogy az ország valamennyi villanyszerelője kéri, hogy büntessék meg őket... 200 leivel.

*Aranyér ellen
Goedecke féle Anusol!*

Továbbra is válságos a lelőtt párisi német diplomata állapota

A tettes bosszúból követte el tettét. — Hitler háziorvosai a követségi tanácsos belegyógyánál

Páris, november 8. Tegnap este von Rath német követségi tanácsos a vérátömlesztés után, visszanyerte eszméletét. Állapota továbbra is válságos. Várják Hitler háziorvosának, Brandt dr-nak és Magnus tanárnak, a müncheni klinika igazgatójának megérkezését. Ők ketten fogják megvizsgálni a súlyosan sérült követségi tanácsost és utasításokat adnak a gyógykezelésre. A rendőrség a merénylőről a következő hivatalos jelentést adta ki:

A német nagykövetségen elkövetett merénylet ügyében a vizsgálat a következőket állapította meg: Tegnap délelőtt 9 óra 30 perckor a német nagykövetségen egy fiatal férfi jelent meg, aki azt mondta a követségi szolgáknak:

— Azonnal vezessenek a követség egyik titkárá elé, mert nagyfontosságú közlést szeretnék tenni.

A szolga von Rath követségi titkár szobájába vezette a fiatalembert, aki néhány szót mondott a titkárnak, azalatt a két-három másodperc alatt, amíg a szolga a szobában tartózkodott. Amikor a szolga a szobából eltávolított, a fiatalember revolvert rántott elő és öt-

ször rálőtt a követségi titkárra. Két lövés talált.

Az egyik könnyen megsértette a nyakat, a másik azonban a testébe hatolt és a lépést sértette meg súlyosan. A lövések zaját meghallották a szomszédos szobákban és sikerült a menekülő merénylőt elfogni. A rendőrségen megállapították, hogy a merénylő neve Hersche Mendel Grinspan nevű lengyel állampolgárral azonos.

A merénylő a rendőrségen a következőket mondotta:

— Nem követtem el közönséges bűntényt, hanem bosszút álltam.

Németországból tömegesen kiutasítják a lengyel zsidókat. Váratlan hirtelenséggel egzisztenciáikat pusztítanak el, családokat, gyermekeket koldusbotra és nyomorúságba juttatnak. Láttam, hogy a világ, mint megváltozhatatlan tény, tudomásul veszi hatvanezer lengyel zsidónak Németország területéről való kiűzését. A világ figyelmét fel akartam hívni arra, hogy nem szabad hatvanezer családot kitenni a nyomornak és szenvedésnek.

A merénylő ellen megindult az eljárás.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTEK ÚJ TERVÉT
AMELY ÁTLAGBAN HAVONTA
18 MILLIOMOST
KREÁLAZ EDDIGI 12 HELYETT!

ÚJ TERVE
AZ ÁLLAMI SORSJÁTEK
20 EGY MILLIÓS NYEREMÉNY
MÁR AZ ELSŐ OSZTÁLYBAN!

TÉRJEN BE
bármely sorsjegyjárushoz és kérje
az Állami Sorsjáték ÚJ JÁTEKTERVÉT

1938. november 10.

— **PREDEAL KÖRNYÉKÉN ERŐSEN HAVAZIK.** *Predealból jelentik:* Predealon és a környékén teljesen felésre fordult az időjárás és tegnap óta nagy pelyhekben esik a hó. A hórétég félméter magas.

— **FÖLDRENGÉST ÉREZTEK BÉCSBEN.** Berlinből jelentik: Bécsben és környékén kedden hajnalban 4—5 óra között erős földrengéseket éreztek, amely tíz percen át tartott. A földrengés fézkét meg nem állapították meg. A földrengéseket Sopronban és környékén szintén erősen érezték.

— **ELJEGYZÉS.** Ollinger Mihály dr. steierdorfi közbeesült orvos, Ollinger János nyaralótelepi tulajdonos fia, eljegyezte Klein Magdolnát, Klein János zombolyai földbirtokos leányát.

— **ZÜRICHI TÖZSZEZÁRLAT.** Páris: 11.75 és egyenlő, London: 20.99 és háromnegyed, New-york: 4.40.87, Milánó: 23.20, Amszterdam: 2.39.80, Berlin: 176.60, Prága: 15.12.50, Varsó: 82.75.

— **ELLOPTÁK A VIZLEVEZETŐ CSATORNÁK VASRÁCSAIT.** A temesvári vízvezetéki és csatornázási vállalat alkalmazottai az elmúlt év nyarán egymásután jelentették a vállalat igazgatóságának, hogy ismeretlen tettesek éjszaka felszedik és ellopják a gyárvárosi utcákban a vízvezető csatornák vasrácsait. A nyomozás kiderítette, hogy a vasrácsokat Sterbling Mihály harmincöt éves temesvári lakos és a vele közös háztartásban élő Nagy Teréz lopták el és apránként eladogatták. A törvényszéki tárgyaláson a vádlottak nem jelentek meg és így távollétükben ítélték őket felettük. A törvényszék egyenként három havi fogságra, valamint ötszáz lei pénzbüntetésre ítélte a vádlottakat.

— **A GIRODAI MAGYARSÁG GYÁSZSA.** Girodán hetvenhat éves korában meghalt Bográn János magyar gazda, aki régebben községi albiró is volt. Munkás életű derék ember volt, akit nemcsak a falu magyarsága, hanem más nemzetiségű lakosai is kedvelt. Nagy részvét mellett temette el Argay György temesvári evangélikus főesperes. Halálát gyászolja hat gyermeke, kiterjedt rokonsága és a giroidai magyarság.

— **ORSZÁGOS KIRAKATVERSENY.** A *Flora* rum- és likörgyár r. t. Arad, november közepén egy új sorozat luxus-minőségű italt hoz forgalomba és ennek bevezetésével kapcsolatos reklamáció keretében 30 tekintélyes pénzdíjat tűzött ki azon legszebb kirakatok rendezői részére, amelyekben az új italok szembeötlően vannak elhelyezve. A 3000, 2000, 1000, 500 stb. leles díjakat a kirakatokról felveendő és beküldendő nyelvények alapján fogja egy bizottság odaítélni a kirakatok rendezői részére, míg a cégek diplomát kapnak. A nem díjazott fényképeket a *Flora*-gyár 100 leiert megvásárolja. Erre a célra különben a *Flora*-gyár kedvezményes pauszáláron szállítja a liköröket, melyek gyönyörű, ujszerű kiállításokkal és kiváló minőségükkel nagy feltűnést foghatnak kelteni. A kirakatverseny feltételeiről és egyéb kedvezményeiről szóló ismertetést, továbbá az új likör képét és leírását stb. kívánatra a *Flora*-gyár beküldi az érdeklődőknek.

— **HALÁLÓS DOZIST VETT BE AZ ORVOSÁGBÓL.** Horváth Franciska hetven éves, az erzsébetvárosi Porumbescu utcában lakó asszony, szívbajban szenvedett és betegsége ellen orvosságot szedett. Tegnap az idős asszony az előírtnál nagyobb mennyiségű gyógyszert vett be, amely halálát okozta.

— **HALÁLÓZÁSOK.** Meghaltak: Nikolicsin Dusan, a gyárvárosi aszerb templom hetvenhárom éves volt sekrestyéje, Scharfstein József hetvennégy éves szabó.

— **TIZEZER LEIT LOPOTT EGY BOY.** Ellmann S. józsefvárosi kereskedőnek tizezer lei követelése volt az egyik banktól és a pénz átvételével Stefan Károly boyt bízta meg. A boy a pénzt felvette, de azzal már nem jelentkezett sem a kereskedőnél, sem pedig a boyvállalatnál. Az eltűnt küldőnc elvitte magával a kerékpárt is, amely boyvállalat tulajdonát képezi.

A vilnai zsidó szintársulat előadásaira már megnyílt az elővételi pénztár

Két napig Temesvár zsidó közönségének nagy szenzációban lesz része. November 16-án és 17-én itt játszik a vilnai zsidó szintársulat. A kifutó művészek között is elragadó kézségű a tenorista és a primadonna, akik a berlini Volkoper tagjai voltak.

A vilnai zsidótársulat előadásaiban nemcsak a zsidó közönség találja majd meg élvezetét, mert olyan hangú énekesek szerepelnek, akik európai viszonylatban is megállják helyüket. A vilnai zsidó szintársulat most három hét óta Nagyváradon játszik. Estéről-estére óriási közönség tapsolja a Katalikus Kör színpadán szereplő művészek pompás előadásait.

A vilnai zsidó szintársulat helyvérei mindenkinek megfellelének. A legolcsóbb hely ára 13 lei és a legrágább 123 lei. Csak két napig szerepelnek a Városi Színházban a vilmaiak.

MAGNESIA S. PELLEGRINO

A legkellēmesebb leghafásosabb és leggazdaságosabb hajtószer

LEGUJABB

Történelmi jelentőségű lesz az angol királyi pár kanadai látogatása

London, november 8. Az alsóház délutáni ülésén megkezdtek a felirati vitát. Atlee őrnagy az ellenzéki munkáspárt vezére kifejtette, hogy a trónbeszéden ismertetett program

fáradt és gyenge kormányra vall.

Nem tartalmaz építő jellegű politikai, vagy gazdasági javaslatokat, nem segíti elő a világbeke megerősítést, nem említi a Népszövetséget, sem a gazdasági megbékítést, nem igéri a honvédelem fokozásának tanulmányozását és nem helyez sulyt a nép életszínvonalának emelésére.

Chamberlain miniszterelnök Atlee bizájt visszautasítja, hanezoztatta, hogy a ház bizovvá- ra örömmel értesült a király által Románia királyához és a francia köztársaság elnökéhez intézett meghívásról. Az uralkodó pár kanadai látogatása történelmi esemény lesz, mert eddig

egy esetben sem volt példa, hogy egy dominiun kormány a területén vendégelhetne volna meg az uralkodót.

Kiemelkedő fontosságú öfelsegeik elhatározása, hogy ellátogatnak az Egyesült Államokba is. Ez lesz az első eset, hogy az angol uralkodó pár a nagy demokrata birodalomba teszi lábát, a mely az elmúlt 150 év alatt mindig jelentős szerepet játszott a világ történelmében és amely jelentékenyen hozzájárult az emberiség gazdasági, kulturális és politikai haladásához. El va-

gyunk határozva — mondotta a miniszterelnök, — hogy sürgősen pótoljuk azokat a hiányokat, amelyeket a védelem terén legutóbbi válság kiderített. A világháboru tanuságai alapján azon vagyunk, hogy ne ismétlődjenek meg az 1914-ben elkövetett tévedések. A főpecsétör által ismertetett légvédelem az első helyen fog állani. Gazdasági téren bevalhatjuk, hogy visszacsézt tapasztalhatunk, de

nincsen ok arra, hogy sötétlátással tekintsünk a jövőre.

A politikai feszültség enyhülésével kapcsolatban remélhető, hogy a kereskedelmi hanyatlás a jövő évben megszűnik és azt újabb fellendülés váltja fel.

AZ ANGOL LIBERALISOK TÁMADÁSA CHAMBERLAIN ELLEN

London, november 8. Sir Archibald Sinclair, a szabadelvű ellenzék vezére az alsóházban a felirati vitánál azt kérdezte, hogy milyen elvek alapján akarja a kormány további tárgyalásait folytatni. A tartós béke alapja csak az igazság, a jog uralma és a kis nemzetek szabadsága lehet. Vádat emelünk a történelem ítélőszéke előtt azok ellen, akiknek kezébe a Népszövetséget adtuk eszközül, de akiknek nem volt bátorságuk, hogy kellő ellátással és ügyességgel használták volna azt.

Zsidóellenes tüntetéseket váltott ki a párisi merénylet Németországban

Páris, november 8. A sajtó egyhangulag elítéli a merényletet. A jobboldali lapok ebből az alkalomból a külföldi emigránsok fokozottabb ellenőrzését sürgetik. Bonnet külügyminiszter hétfőn este hosszabb megbeszélést folytatott gróf Welzeck-vel, a párisi német nagykövettel és ismertetlen részvétet fejezte ki úgy a maga, mint Daladier miniszterelnök nevében. Grünspann személye tekintetében nem sikerült még mindent tisztázni. A lengyel konzulátus kijelentette, hogy a merénylő teljesen ismeretlen és lengyei részről Párisban ilyen névre sohasem adtak ki utlevelét.

A hatóságok elrendelték a merénylő párisi hozzátartozóinak Grünspann Abraham és feleségének letartóztatását, akik a merénylőt két héten át lakásukon őrizték.

A NÉMET SAJTÓ FELHABORODÁSA

Berlin, november 8. A DNB. közlése arról számol be, hogy valamennyi német lap, felháborodással ir Von Rath ellen elkövetett merénylőről. A német nép ugyancsak mély felháborodását fejezi ki a merénylettel kapcsolatban és amelyet a párisi német nagykövetségben egy zsidó követett el. A lapok kihangsúlyozzák, hogy

az emigráns zsidók már követték el hasonló merényletet németek ellen és ebből az alkalomból felelevenítik, hogy Frank Dávid, Davosban revolvergolyókkal megölte Gustuloffot. Azt írják a német lapok, hogy

a mostani merénylet súlyos következményekkel jár, majd a németországi, de a külföldön élő zsidóságra nézve is.

A MERÉNYLET MIATT ÖSSZEROMBOLTAK A KASSELI ZSINAGOGÁT

A DNB arról is beszámol, hogy a párisi merénylet miatt Kassalban a lakosság heves tüntetést rendezett a zsidó lakosság ellen s behatoltak a zsinagógába, ahol összetörték a berendezéseket. A német lakosság hasonló tüntetéseket rendezett más német helységeiben is.

Ne legyen saját magának ellensége! Jöjjön és nézze meg

POLA NEGRI

A szent hazugság

című, Svájcban készült egyetlen filmjét. Premier csütörtökön a

SCALA

moziban. — Ma, szerdán utoljára:

MANEJ

Mozi

APOLLÓ: *Shirley, a falu tündére* (német film).
CAPITOL: *Bűbájos kisasszony* (francia film).
SCALA: *A manega* (német film).
RIVOLI: *A bűnök szigete* (angol film).

Patikák éjjeli szolgálat

Szerdán, november 9-én a szolgálati beosztás a következő:

- Az I. kerületben a Bratianu téren levő Götz gyógyszerár.
- A II. kerületben a Maresal Joffre utcában levő Schul gyógyszerár.
- A III. kerületben a Carol uton levő Keller gyógyszerár.
- A IV. kerületben a Vacarescu utcában levő Braun gyógyszerár.
- Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodán — Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Cukrot, lisztet,

MAKKARONIT, OLAJT, KONZERVEKET, mindent vásárolj, mert nem tudjuk, milyen idők következnek.

— Elfelejtettél még valamit?

— Nem, mert azonnal vásárolok sorsjegyet a

DACIA

elárusító helyeinél, mert

november 15.-én
lesz az I. osztály
huzása
20 egy milliós
nyereménnyel.

HELYI CIM:

Központi Bank

I. ker. Str. Alba Iulia 9. Telef. 15-14.

SPORTSESEMÉNYEK

Román Kupamérkőzések lesznek vasárnap

A temesvári csapatok idegenben küzdenek a továbbjutásért

A nemzeti bajnokságban résztvevő temesvári csapatok kitűnő szereplése és sorozatos győzelme temesvári sportkörökben élénk örömet keltett. Különösen a Chinezul-ILSA táborában nagy a lelkesedés, mert hosszú idő után végre ismét sikerült pontokat szerezni Aradon. Thierjung beállítása a csatársorba szerencsés megoldás volt, mert lendületével nagy hasznára volt a csapatnak és

erősen fokozta a gólképességet.

A lila-kék csapat lelkesen készülődik a vasárnapi Román Kupa-mérkőzésre, amikor Nagyváradon a Crišana lesz az ellenfele. A nagyváradi csapat otthonában minden csapat számára nehéz akadályt jelent, tehát teljes erőfeszítésre lesz szükség a győzelem megszerzésére. A Chinezul-ILSA játékosai azonban tudatában vannak a mérkőzés fontosságának és jó játékkal akariák

folytatni a győzelmi sorozatot. Vasárnap a legnehezebb dolga a Ripensianak lesz, amely

Bucureştiben játszik a Rapid ellen.

Láthattuk vasárnap, hogy a fővárosi csapat milyen szívós és keményen küzd, tehát a Ripensianak jobban kell játszani, ha tovább akar jutni. Remélhetőleg a csapat vezetői megtalálják végre a csapat helyes összeállítását és olyan együttest küldenek Bucureştibe, amely megismételheti a győzelmet. Idegenben játszik a CAMT is. Ellenfele a szatmári Olimpia lesz. A munkásatléták a Craiovan ellen eredményesen játszottak.

Ha megismétlik a lelkes játékot, akkor a győzelem nem maradhat el.

Temesvár sportközönsége bizakodással tekint a Román Kupamérkőzések vasárnapi fordulójára és reméli, hogy a csapatok ismét igazolják a temesvári labdarugósport fejlettségét.

A Városi Színházban

a vilnai

szidó színtársulat

november 16-án, szerdán este 9 órakor,
november 17-en, csütörtökön este 9 órakor

2 napig vendégszerepel

Jegyek a Városi Színház penztáránál kaphatók.

Sporthirek mindenfelől

Az Unirea-Tricolor csapata törökországi túrája során negyedik mérkőzését játszotta. Ezúttal a Sisli együttese volt az ellenfele, amelyet a román csapat nagyszerű játékkal 3:0 arányban győzött le. A mezőny legjobbjai Zamfirescu és a Juventustól kölcsön kért Sony Niculescu voltak.

Külföldi bajnokság: Olaszország: Lazio—Novara 1:0, FC Bologna—Milano 2:1, Liguria—Livorno 1:0, FC Bari—Juventus 1:1, Genova—Triestina 2:0, Ambrosiana—Luchesse 7:0, FC Modena—FC Napole 1:0, AS Roma—FC Torino 1:0. — Belgium: Gantoise—White Star AC 3:1, FC Malines—Daring 4:1, Union St. Gillois—FC Antwerpen 2:1, Liersche SK—FC Bernegge 4:1, SC Anderlecht—SC Broom 3:2. — Jugoszlávia: Jugoszlavia—Gradjanski 2:1, BASK—Ljubljana 1:1, BSK—Hajduk 2:2, Slavia—Jedinstvo 3:1.

A resicai UDR csapata új kapust szándékoszik szerződtetni Konrad személyében, aki jelenleg a szatmári Olimpiához van leigazolva. Konradot Bugariu helyébe szerződtetik le, aki — hirszerint — visszavonul a labdarugástól.

Barátky, az FC Rapid középcsatára a vasárnapi Ripensia elleni mérkőzésen megsérült. Mérkőzés után az orvosok azonnal megvizsgálták Barátkyt és megállapították, hogy a játékosnak nincsen komolyabb baja és jövő vasárnap már játszhat is.

II. Carol királyi angliai látogatása alkalmával nagyszabású ünnepségeket rendeznek az angol fővárosban. Ezek az ünnepségek most új számmal bővültek, London legelőkelőbb ökolívivőegyesülete, a National Sporting Club ugyanis november 15—18-ika között román—angol ökolívivőadalt rendez, melyre Románia részéről Toma Aurel, Kovács György és Gheresa kaptak meghívást. A román versenyzők természetesen örömmel fogadták el a meghívást. Ellenfeleiket a közeljövőben jelölik ki.

London válogatott labdarugócsapata 2:1 arányú győzelmet aratott Belgium válogatottja felett, Svájc csapata pedig a portugál válogatottat győzte le. Az eredmény 1:0 volt.

Szombaton nyitották meg Budapesten a műjégpályát és a magyar versenyzők már megkezdtek edzéseiket.

Az angol válogatott 1939. évi kontinentális műsora a következő: május 7-én Varsóban a lengyelek ellen, egy hét múlva, tehát május 14-én Budapesten a magyarok ellen. Május 21-én Belgrádban és valószínű, hogy a belgrádi mérkőzés után Bucureştiben is játszani fog az angol válogatott csapat.

Cifuentes spanyol válogatott labdarugójátékos elmenekült hazájából és Franciaországban telepedett le, ahol az FC Nines szerződtette le. A múlt vasárnapi mérkőzésen, amelyet az Arres ellen játszottak le, Cifuentes egyszerre szívéhez kapott és holtan terült el a pályán. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a játékos szívbénulás ölte meg.

Bosneac és a Ripensia—Victoria mérkőzés epilógusa

A legutóbbi Ripensia—Victoria mérkőzésnek érdekes fejleménye támadt. Bosneac-kot bántalmazták. Eddig működésével egy vezető mint játékosársai is meg voltak elégedve, amíg a Ripensia—Victoria-mérkőzésre nem került a sor. Véletlenül rossz napot fogott ki és Marksteinerek egy harminc méterről kiüldött labdáját nem tudta kifogni, illetve a labdát beejtette a kapuba. Ezzel a góllal egyenlített a temesvári csapat, később pedig 11-es büntetőből a mérkőzést meg is nyerte. A mérkőzés végén Cojocaru Ioan, a kolozsvári Victoria egyik vezetője tagja az öltözőbe ment, ahol előbb rángatni kezdte Bosneacot, majd többször arcul ütötte. Ez természetesen nagyon rosszul esett Bosneacnak, amivel a szokatlanul durva szankció játékosársai szemlétára történt. Eppen ezért levelet írt a szövetségnek, amelyben szerződésének felbontását kérte. Ezt a kérelmét a szövetség valószínűleg teljesíteni is fogja, ugyanakkor Bosneac levelet írt a Gazeta Sporturilor-nak, amely a hozzátévezt levelet teljes egészében közölte. Így végződött tehát Bosneac kolozsvári labdarugószereplése.

KÖZGAZDASÁG

A kompenzációs forgalom kiterjesztésének következményei

A kompenzációs árfolyamok állandó emelkedése a gazdasági életben még nem érezteti teljes mértékben hatását, de máris számolni kell azzal, hogy a kompenzáció révén behozott áruk ára emelkedni fog. A helyes az lett volna, ha egyáltalán nem kellett volna a kompenzációs tevékenységet kiszélesíteni, hanem az egész behozatalt a normális kvóták alapján fedezték volna. A romániai petroleumkivitel visszafejlődése, valamint az a körülmény, hogy a gabonatermelés folytán a romániai búzának külföldi értékesítése nehézségekbe ütközött, azt eredményezte, hogy a Nemzeti Bank a rendelkezésére álló devizakészletekből a szükségessé vált behozatalnak csak egyrészt tudta fedezni. A kompenzációs forgalom kiszélesítése éppen azt a célt szolgálja, hogy a kivitel fejlődjék, másrészt azonban drágítja a behozatalra kerülő cikkek árát. Ezen a téren különben érdekes tüneteket lehet tapasztalni. Így a külföldről behozott olasz és német fonal ára nem emelkedett, mert Olaszországra és Németországra elegendő mennyiségű kvótát lehetett kapni, viszont a belföldi fonal ára egyre emelkedik és ma már meghaladja a tíz százalékot. Ennek az oka az, hogy nyersgyapotot és gyapjút Németországból és Olaszországból nem lehet kapni, hanem csak a tengerentúli államokból, már pedig a tengerentúli államokból és Angliából történő importot nagyrészt kompenzáció útján kell behozni. Egyelőre a textilpiacon a készgyártmányok ára nem emelkedett, csupán a nyersanyag és a félgyártmányok ára, de az emelkedés feltétlenül ki fog hatni a készgyártmányra is.

A hivatalos lapban minisztertanácsai határozat jelent meg, amely lényegesen kiterjeszti az A) lista alapján exportálható és a B) lista alapján behozható áruk árát.

Felélénkül a Svájccal folytatott külkereskedelem

A múlt hét végén került aláírásra a Svájccal kötött kereskedelmi egyezmény, amely abban különbözik az utóbbi időben kötött fizetési egyezményektől, hogy a Svájcba irányított gabonaelexportál nem lesz szabadforgalmu deviza, hanem

a teljes vételár a clearingforgalomba kerül. A svájci delegátusok rámutattak országuk különleges helyzetére. Svájci iparfejlesztési programja megköveteli, hogy a külkereskedelem kompenzációs alapon bonyolódjon le, mert az a deviza, amely a Svájcba exportáló országban szabadforgalom tárgyát képezi, nem szolgál a Svájcban való vásárlás céljaira. Ezzel szemben az egyezmény megkönnyíti az A. és B. listák közötti kompenzációt és pedig akként, hogy

a svájci kormány lehetővé tette az A. listán lévő készáruk bevételét

és éppen ezek az áruk azok, amelyekre nézve Románia nehezebben talál elhelyezési piacot. Az új egyezmény értelmében

Svájc százezer tonna román búzát vesz át részben azonnal, részben később, de még az év folyamán. Az új egyezmény e hét szombatjáig életbeléptetendő.

Ártolyamok, gabonaárak

1938. NOVEMBER 8.

A hivatalos devizaárfolyamok, amelyek a külfölddel való árucserében érvényesek, a nemzeti Bankkal egyetértően a következőkben nyertek megállapítást: az árfolyamokban, melyekről a vámhivatalokat már értesítették, benfigyeltünk a devizafelárak is. Az aranydollár 230.71, az arany svájci frank 4.52, a francia arany frank 9.04, a papírfont vételi ára 669, az eladási árat nem határozták meg, az egyiptomi font 685—695.60, a palesztinai font 669.03—679.38, a dollár 139.95—142, a török font 93, a holland forint 76.11, a német márka 36.51—38.44, a cseh korona 2.98—3.02, a svájci frank 31.21—32.29, a pengő 26.50—27, a francia frank 3.60—3.81, az olasz lira 7.17, a dinár 2.89—3.05 és a drachma 0.91—1.

A bányai gabonapiacra a tengeri irányzata barátságosabb lett és a lucerna iránti kereslet is élénkült. A többi gabonamű irányzata lanya. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 350, torontáli buza 375, ótengeri 340, új tengeri 245, száritott új tengeri 320, zab 390—400, takarmányárpa 390, tavaszi árpa 380—400, korpa 270, ótökmag 730, új tökmag 630, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként. A lucerna 50 és a lóheremag 13 lei kilónként.

Áramfogyasztók Figyelmébe....

ÖN MEGTAKARIT

ÁRAMKÖLTSÉGBEN		és ezenkívül TOBB FÉNYT kap		HA	silóny mindössze Izzólámpa helyett
már EGYETLEN EGY IZZÓLAMPÁNÁL, 1000 órák élettartama alatt, Kwa-ként csak 10 Lei áramdíjat véve alapul		110 Voltnál 220 Voltnál		TUNGSRAM-KRYPTON IZZÓT HASZNÁL	
110 Voltnál 220 Voltnál		110 Voltnál	220 Voltnál		
% - kal		% - kal	% - kal		
—	—	25%	—%	15 Dlm	15 W
30	—	15%	30%	25 Dlm	25 W
90	40	8%	29%	40 Dlm	40 W
140	70	4%	26%	65 Dlm	60 W
110	20	21%	44%	100 Dlm	75 W
—	270	—%	—%	100 Dlm	100 W
210	110	5%	22%	125 Dlm	100 W
90	—	26%	47%	150 Dlm	100 W

T VILÁGITSA lakását, irodáját, műhelyét, üzletét, ERŐSEBB TUNGSRAM-KRYPTON-LÁMPÁKKAL! Csekély áramtöbblet mellett 50—100%-kal jobb fényt kap, mert a Tungsrám-Krypton-lámpák oly kevés áramot fogyasztanak, hogy most már bátran VEHET NAGYOBB LÁMPÁT!

Megháromszorozódott Magyarország erdősége

Hogyan váltják be pengőre a cseh koronát? — A burgonyatermés az eddig kétszerese lesz. — Gyenge az ipar és kevés a banktőke.

A Magyarországhoz a Szlovénzskóból átcsatolt terület túlnyomórészt östermelő jellegű. A rendelkezésre álló idő rövidsége és megbízható adatok hiányossága miatt nem lehetett még egész pontosan kiszámítani, hogy a magyar mezőgazdaság szempontjából, mi jelent a Felvidék megállapított részének visszacsatolása? Egyelőre csak becslésről van szó. Összehasonlítva Magyarországgal természetesen az új területével, láthatjuk a következőket:

Magyarország 1934/36. termésátlaga	A visszatérő része várható átlagos termése évente ezer méter-mázsában
Buza 23.892	3.862
Árpa 6.583	5.269
Rozs 7.141	2.414
Zab 2.619	2.492
Tengeri 25.930	1.762

Az ERDŐ

A felvidéki területek bortermése mintegy 200 ezer hektoliter évente. Mint ezekből az adatokból látjuk, jelentős mértékben hozzájárulhat a magyar agrárreexport megnöveléséhez is.

Teljesen sötétségben tapogatózunk az állatállományt illetően, 1920-ban az egész Felvidéken mintegy 1.360.000 szarvasmarha, 734 ezer darab sertés, 200 ezer ló és egymillió juh volt. Jelentős területtel szaporodnak az erdők. Jelenleg Magyarország területén egymillió 167 ezer hektár erdőség van. A csehek alá került Magyarország erdőségeinek 30 százaléka, kerekén 2 millió 218 ezer hektár. Ennek egy részét — megközelítő becslés szerint — mintegy 300—400 ezer hektárt csatoltak vissza.

Az IPAR

Pontosabb ipartelepek: a kassai aszfaltipari vállalat, a magnezitgyár, a sör- és malátagyár, a műtrágya- és kénsvágy, a Franck-féle pótkávégyár, két papírfeldolgozó üzem. Losoncon vas- és faredőnygyár, két butorgyár, samottatéglagyár, s egy

nagy konfekcióüzem van. Érsekújvár legfontosabb iparvállalata egy 200 munkást foglalkoztató kender- és jutagvár. Rozsnyón két gőzfűrés- és parkettagyár működik. Ez a város a magyar Felvidék bányaközpontja. Munkácson néhány butorüzem, két papírárgyár, két kalapgyár, egy ásványolajfinomítógyár van.

Ipari szempontból csaknem teljesen az anyaországra szorul. Egymillió, meglehetősen felvevőképes lakója előreláthatólag igen komoly fogyasztómeget jelent a magyar gyáripár számára.

A BANK

1913-ban az egész Felvidéken 723 hitelintézet működött, amelyek közel egymilliárd saját és idegen tőke felett rendelkeztek. 1927-ben a cseh banktörvény idején Szlovénzskóban még 126, Ruszinszskóban még 18 magyar pénzüintézet volt. Ezeknek aktívája merleg szerint 2.196 millió cseh koronára rugott. Ugyanakkor ugyanazon a területen a nem magyar pénzüintézetek aktívái 1.132 millió cseh koronát tettek ki. 1929-ben Szlovénzskóban már csak 15, Kárpátalján pedig 5 magyar pénzüintézet működött. A magyar pénzüintézetek között a legfontosabb a Kassai Takarékpénztár, a Komáromi Első Takarékpénztár, a Lévai Első Takarékpénztár.

A PÉNZ

A Magyarországhoz visszakerülő Felvidéken meg kell állapítani, hogy milyen arányban váltják be a cseh koronát pengőre. Ennek lebonyolítására már megtették a szükséges előkészületeket. Itt két-féle szempontot kell figyelembe venni. Az, akinek készpénze vagy megtakarított tőkéje van, természetesen jól jár, ha a beváltási árfolyam minél magasabb. Viszont, aki tartozik, annak az alacsonyabb kurzus a megfelelőbb. Az összehangolás nagy munkája valóban csak akkor indulhat meg, ha az átváltási árfolyam problémáját megoldották. A sátoraljai-újhelyi részen az Ipolyságon 7:1 arányban váltották be a cseh koronát; most a legsürgősebben válnak majd arról, hogy ezt a kurzust a többi részen is fenntartják-e.

Adóhátralékos nem töröltetheti cégét

Az egységesített pénzügyi eljárási törvény december 1-én életbe lép és ajánlatos, hogy azok, akik cégüket ténylegesen megszüntették, de azt még nem törölték, a kereskedelmi kamara céghivatalánál még elseje előtt hajtsa végre a cégtörölést. December 1-től ugyanis csak bizonyos alakítás betartásával lehet a céget törölni, mert az említett törvény 147. szakasza szerint egyetlen cég sem törölhető, ha nem igazolja, hogy minden adóját, illetékét és bármily természeti bírságát kifizette. A kereskedelmi és iparkamarák céghivatala ennek megfelelően kérni fogja az állami és városi adóhivatalok és esetleg más hatóságok igazolását arra nézve, hogy

az illető kereskedőnek nincsen hátraléka. Erre a törvényes rendelkezésre azért volt szükség, mert gyakorta megtörtént, hogy valamely adóhátralékos kereskedő megszüntette vagy átruházta cégét, amikor is az új cégnél az állam fedezetet már nem kereshetett. Ilyen esetben az állam legfeljebb mint üzletvevőt perelhette volna az új tulajdonost. Ennek elejét akarják venni, amikor a pénzügyi eljárás törvényben eltiltja az adó és illeték-hátralékos kereskedő cégének törölését. A cégtörles elmaradásának következménye pedig az lehet, hogy az adókövetésnél nem veszik figyelembe azt a tényleges állapotot, hogy a kereskedő már nem folytatja üzletét.

Az ötszáz leinél kisebb összegű számlákra is legalább három lei repülőbélyeg ragasztandó

București, november 8. A fővárosi lapok közlése szerint a Repülőpénztár arra az álláspontra helyezkedett, hogy még

az 500 leinél kisebb összegű számlákra is minimálisan 3 lei repülőbélyeg ragasztandó. A temesvári kereskedők egyesülete kérelmezte a Repülőpénztár eme állásponjtjának megváltoztatását, a kérelmet elintézéséig azt tanácsolta tagjainak, hogy a cégek számláikon 1.000 lei összegig minden esetben 3 lei repülőbélyegyet ragasszanak fel. Az október 13 óta kiadott számlák bélyegkülönbözését a cégek november 15-ig a Nemzeti Banknál a Repülőpénztár T. 118 számú számlájára fizethetik be, vagy a postatakarékpénztár 301 számú csekk számláján bármely postahivatalban is feladhatják a Repülőpénztár címére. Mindkét esetben részletes borderót is kötelesek két példányban a Repülőpénztárhoz eljuttatni, melyekben

részletezniük kell a lelet, sorszám és címzett adatainak feltüntetése mellett azokat a számlákat, melyeknek bélyegdifferenciáit befizetik. A bordero egyik példányát címükre a Repülőpénztár jóváhagyásával visszaérkezik és a későbbi ellenőrzések során a helyes felülbélyegzés bizonyítékaul szolgál.

— Szerződést kötnek a gyapottermelők. A Nemzeti Textilhivatal kibocsátotta a gyapottermelőkkel kötendő szerződések típusát, amelyek rövidesen aláírásra kerülnek. A termelők hektáronként 1400 lei előleget kapnak, ezenkívül magot és szükség esetén gépeket.

— Leszállították a dió kiviteli vámját. A Gyümölcsértékesítő Szindikátus kérelmére a dió vámját leszállították. A vegyes standardizálási rendszer szerint minősített dió kiviteli vámja métermázsánként 120 lei. A román standardizálási dió — így a dióhéj is — mentes a kiviteli vámtól.

— ELHALASZTOTTÁK A RESICIA-MŰVEK MUNKÁSAINAK KOLLEKTIV SZERZŐDÉSI TÁRGYALÁSÁIT. Megirtuk, hogy a Resicia-művek munkásainak kollektív szerződése október elején lejár. A munkások a bérkövetelések egész sorával léptek fel, azonban a tárgyalásokat nem vették fel, mivel Ausnit adminisztrateur délegué külföldön tartózkodik. Most a tárgyalásokat újból elhalasztották és azok november 14-én délután öt órákor kezdődnek Resicéan a temesvári munkafelügyelőség elnökelete alatt.

Rádió

SZERDA, NOVEMBER 9.

București, 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sportközlemények, vizuálisjelzés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelzés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelzés. 18.02: Katonazenekar. 19: Hanglemezek. 20: Dr. C. Cacalogiu előadása. 20.15: „Carmen” énekar. 20.50: Művészeti krónika. 21.05: Cella Delavrancea zongorázik. 21.35: Hanglemezek. 22: Hírek, sport. 22.15: Zene-kabaré. 23: Hírek. 23.15: Frații Ștănescu zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Etrénd, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Történet az állatvilágból: Az okos szamár. Felolvasás. 11.45: Beregi emlék. Felolvasás. 1.05: Jeney Klára énekel. Szofyori Nagy Jolán zongorázik. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelzés. 2.30: Hanglemezek. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszerezak. 5.15: Diákféltóra. 5.45: Hírek. 6: Időszervi felolvasás. 6.30: Járóka Feri és cigányzenekara. 7: Szlovák-e Kassa környéke? Előadás. 7.57: Helyes magyar kiejtés. 8: Hírek. 8.25: Szalonzene-

Kaucióképes
pénztárnokot, vagy nőt
keres nagyobb vállalat (levelezésben
járás előnyben).
Cím a kiadóban

kar. 9: Hírek. 9.10: Cigányszerelem. Operett három felvonásban. 10.10: Hírek, időjárásjelzés. 11.35: Hírek német és olasz nyelven. 12.30: Hírek angol és francia nyelven. 12.40: Magyar Imre és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.30: Olasz nyelvoktatás. 9.10: Szalonzene. 10: Hírek.
Bécs. 20.30: Boehme: Kantáté. 21.15: Ünnepi egybeállítás zenével. 22.15: Kamarazene. 23.15: Szimfonikus hangverseny. 24.30: Birodalmi műsor Münchenből.

Belgrád. 19.15: Lemezek. 21: Hegedűjáték. 21.30: Haváji négyes. 22: A rádiózenekar.
Milánó. 20.30: Könnyű zene. 22: Kamarazene. 23.35: Tánccene.

Strassburg. 22.30: Zenekari hangverseny.
Varsó. 20: Zenekari hangverseny. 22: Chopin-művek. 23: Lemezek.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 10.

București, 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sportközlemények, vizuálisjelzés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelzés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 15.15: Országóra. 18: Gyermekóra. 19: Időjelzés, időjárásjelzés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.17: Hanglemezek. 20.20: Egon Nasta előadása. 20.35: Gh. Folescu énekel. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22.20: Hírek, sport. 22.40: A hangverseny folytatása. 23.15: Vasile Julea zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Etrénd, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Mi lesz a világ aranyával? Felolvasás. 11.45: Régi szüreti emlékek. Felolvasás. 1.05: Rendőrzene. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelzés. 2.30: Radics Béla és cigányzenekara. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszerezak. 5.15: A háztartásról. Felolvasás. 5.45: Hírek. 6: Mezőgazdasági előadás. 6.30: Operaházi zenekar. 7: Helyes magyar kiejtés. 7.30: Népi játékok a Felvidéken. Előadás. 8: Hírek. 8.25: Pertis Jenő és cigányzenekara. 9: Krasznahorka büszke vára. Történelmi legenda három részben. 10.20: Hanglemezek. 10.40: Hírek, időjárásjelzés. 11: Grieg: C-moll szonáta hegedűre és zongorára. (Hanglemezből). 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Szalonzene. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6: A betű története. Előadás. 8.10: Angol nyelvoktatás. 8.35: Magyar írók a régi Pesten. Előadás. 9: Pertis Jenő és cigányzenekara. 9.35: Hanglemezek. 10: Hírek.
Bécs. 19.40: Szüdatánmet; zene dalokkal. 21.10: Zenes hangképek. 23.30: Cselló és zongoradarabok.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő s gyógyhely hirdetése szavankint egy lei. Házasság és Levelezés rovatban szavankint öt lei, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piața I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piața Badea Cârțan 8. — Kardos-traffic, Piața Traian (szarb. templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piața Lahovari. IV. kerület: March-traffic, Piața Küttl. — Nogrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piața Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45-13.

Levelezés

Leveleznék olyan fiatalemberrel, aki perfekt a francia és angol nyelvben. Leveleket „Nyelv gyakorlás” jellegre a kiadóba kérem. 3001

Házasság

Férjhez menne csinos, intelligens urileány, szép cselengyével és némi készpénzzel. Csakis olyan feltétlen uriembernek írjanak „Kettesben szép az élet” jellegre, akik biztos egzisztenciával bírnak. 3000

Alkalmazás

Bejárónő azonnal felvétetik IV., Str. Ioan Brătianu 29 szám, III. em. 2. ajtó. 2713

Állást keres

Gyermektelen házaspár állást keres. A férfi sofőr, az asszony jól főz, bejárónőnek is megy. Érdeklődni lehet III. Str. Radulescu 5. I. em., ajtó 2. 2716

Mosást, vasalást elsősorban munkával uri házaknál vállalom. Kovács Zsuzsa, III. kerület. Str. Diaconul Cores 24. 2699

Lakás

Elegánsan butorozott szoba külön bejárattal, fürdőszobahasználattal, két személynek, esetleg ellátással december 1-re kiadó. Cim: IV. Str. Mircea Voda 3. 2700

Kiadó a II. kerületben. közel a 2-es villamoshoz kétszobás, modern családi ház. Felvilágosítás: IV. kerület. Str. Preyer 34. 2708

Egyszobás lakást csak az I. kerületben december 1-re keresek. Cimeket „Egyedülálló” jellegre a kiadóba kérem. 3002

Adás-vétel

Előszobafal, fehér, tükrrel, jutányosan eladó. Megtekinthető a délelőtti folyamán. II. Str. Petre Tegu 2. II. emelet. 2909

Ebédasztal olcsón eladó. II. Strada Petre Tegu 2. II. emelet. 2908

Férfi téllkabát jó állapotban lévő megvételre kerestetik. Cimeket kérem a kiadóba leadni. 2907

Erős rodli megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 2911

Rekamier 2 személyes, szép huzattal jó állapotban megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Olcsó” jellegre a kiadóba kérem. 2768

Madonnakép ovális, megvételre kerestetik. Cimeket a kiadóba kérem leadni. 2910

Porszívógép (110-es és 185 voltra) jutányosan eladó. Megtekinthető Kontakt-cégnél I., Piața Libertății. 2907

Függő petróleumlámpa, körégg, megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 2699

Prémium bélelt lábszák, nagyon alkalmas sport-gyermekköcsiba, kifogástalan állapotban eladó. Ugyancsak eladók a legkisebb számú gyermekcipők. Megtekinthető: Temesvarer Zeitung kiadóhivatalában. 2707

Kütfőjele

Halló! Figyelem! Kvarzt, röntgen, diatermiás vagy bármilyen elektromos gépek, ugymint háztartásbeli főzők, vasalók, vagy gépek javítását és karbantartását jutányosan vállalom. Cimeket a kiadóba kérem leadni. 2908

Nyomatja a „HIRLAP” tipográfia és editura S. i. n. c. Arad,